

Çeviri Yazılar / *Reader Letters*

Dalgaları Aşmak Ya Da Gelgite Yakalanmak? Gelişen Bilgi Ortamını Yönetmek/ Eğilim Raporundan Açılımlar*

Riding the Waves or Caught in the Tide? Navigating the Evolving Information Environment Insights from the IFLA Trend Report

Çev.: ANKOS (Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu)**

Öz

Ağustos 2013'de Singapur'da tanıtımı yapılan IFLA Eğilim Raporu önemli bir belgedir. Rapor günümüzde sadece kütüphaneleri değil, onların temasta oldukları IT sektörünü, teknoloji uzmanlarını, eğitimcileri, karar vericileri, hukukçuları, yayıncıları, içerik sağlayıcıları ve sayısal hakları savunucuları da ilgilendirmektedir. Pek çok dile çevrilmiş olan rapor, Singapur'da tanıtımı yapıldığı kadar 12 ay boyunca çeşitli ülkelerdeki uzmanlar tarafından tartışılmıştır. Sonuçta oldukça büyük ölçekteki bilgiyi sentezleyen bir doküman ortaya çıkmıştır. Rapor'da, küresel bilgi ortamında; bilgiye, eğitime, mahremiyete, sivil katılıma ve teknolojik değişime ilişkin beş eğilim belirlenmiştir. Ülkemizde Rapor'la ilgili ilk bilgilendirme, IFLA Başkanı Sinikka Sipilä tarafından 3 Haziran 2014 tarihinde Kadir Has Üniversitesi'nde ANKOS (Anadolu Üniversiteleri Kütüphaneleri Konsorsiyumu) ve TKD (Türk Kütüphaneciler Derneği) işbirliği ile düzenlenen "Kütüphanecilikte STK İşbirliği: Güçlü Dernekler, Güçlü Toplumlar" başlıklı toplantıda yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: IFLA Eğilim Raporu; kütüphanelerin geleceği; bilgi hizmetlerinin geleceği; IFLA.

Abstract

IFLA Trend Report, which is an important document, was introduced in August 2013 in Singapore. The Report concerns not only libraries, but also IT industry, technology experts, educators, decision-makers, lawyers, publishers, content providers and defenders of digital rights. Translated to many languages, the Report had been discussed among experts from many countries for 12 months until it was introduced. A document synthesizing a big mass of information emerged in conclusion. In the report, five trends about global information environment including information, education, privacy, civil participation and technological change were taken into consideration. The Report was introduced in Turkey by IFLA President Sinikka Sipilä at the meeting titled "NGO Cooperation in Librarianship:

* Editörün notu: IFLA tarafından farklı dillere çevrilen ve orijinali ile diğer dillerdeki çevirileri <http://trends.ifla.org/insights-document> sayfasında bulunan *IFLA Eğilim Raporu*'nun Türkçe versiyonunun dergimizde yayımlanmasına izin veren ANKOS Yönetim Kurulu'na teşekkür ederiz.

** <http://www.ankos.gen.tr/web/> Ayrıca bkz. <http://library.bilgi.edu.tr/calistay/IFLAEglimRaporuCalistayiRaporu.pdf>

Powerfull Associations. Powerfull Communities” organized with the cooperation of ANKOS (Anatolian University Libraries Consortium) and TKD (Turkish Librarians Association) on June 3, 2014 at Kadir Has University.

Keywords: *IFLA Trend Report; future of libraries; future of information services; IFLA.*

IFLA HAKKINDA

IFLA Kütüphanecilik ve Bilgi Mesleğinin Küresel Sesidir

Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kuruluşları Federasyonu (IFLA), kütüphane ve bilgi hizmetlerini ve bunların kullanıcılarını temsil eden önder bir organizasyondur. IFLA yaklaşık 150 ülkede 1400’ü aşkın üyesi bulunan bağımsız, kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşudur.

Bizler, hızla değişen dijital ve basılı ortamda, küresel topluma yönelik bilgiye ve kültürel miras kaynaklarına erişimi geliştirmek için çalışmaktayız. Temel girişimlerimiz; dijital içeriğe erişimi, uluslararası liderliği, sosyal yardımı, kültürel mirası ve çok dilliliği içermektedir.

Profesyonel programlarımızda üyelerimiz için kapasite yaratmakta ve tüm dünyada kabul gören kılavuzların, standartların, yayınların ve etkinliklerin geliştirilmesi yoluyla profesyonel bir gündem oluşturmaktayız.

Kütüphane ve bilgi hizmetlerine yönelik küresel bir kuruluş olarak IFLA’nın statüsü, BM ve diğer kuruluşlarla olan resmi ilişkiler vasıtasıyla sesimizin duyulması sağlanmaktadır.

KATKIDA BULUNANLAR

IFLA, Eğilim Raporu’na katkıda bulunan aşağıda isimleri belirtilen kişilere teşekkürlerini sunar:

Olivier Crepin-Leblond, Başkan, Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) At-large Advisory Committee (ALAC)

Anriette Esterhuysen, CEO, Association for Progressive Communications (APC)

Divina frau-meigs, Profesör, Université Sorbonne Nouvelle

Melissa Gregg, Baş Müfettiş, Intel Center for Social Computing

John Houghton, Profesörük Bilim Kurulu Üyesi, Centre for Strategic Economic Studies, Victoria University Deborah Jacobs, Direktör, Global Libraries,

Bill & Melinda Gates Foundation

Marième Jamme, CEO, Spot One Global Solutions Janis Karklins, Genel İletişim ve Bilgi Genel direktörü Asistanı, UNESCO

Alejandro Pisanty, Profesör, National Autonomous University of Mexico

Lee Rainie, Direktör, Internet & American Life Project, Pew Research Center

Kate Russell, Sunucu, BBC Click Online

Andreas Schleicher, Yardımcı Direktör, Directorate for Education, OECD Suneet Singh Tuli, Kurucu ve CEO, DataWind Ltd Fred Stielow, VP/ Kütüphaneler Dekanı, American Public University System

Fred von Lohmann, Hukuk Direktörü, Copyright, Google Inc.***

Louis Zacharilla, Ortak Kurucu, Global Intelligent Community Forum

IFLA Eğilim Raporu'nun hazırlanması Sivil Gündem ile desteklenmiştir. Dan Mount, Frédéric Blin, Inga Lundén, Christine Mackenzie, Hanna Nikkanen'e teşekkür ederiz.

Alıntı-GayriTicari 3.0 Yerelleştirilmemiş Lisans

Basın ile ilgili talepleriniz ve daha fazla bilgi için lütfen stuart.hamilton@ifla.org ile temasa geçiniz.

GİRİŞ

Küresel Bilgi Ortamında Zaman Hızlı Akar

2010 yılında, ilk defa, küresel düzeyde aktarılan bilgi miktarı 1 zetabaytı geçmiştir ve her iki yılda¹ bu miktarın ikiye katlanması beklenmektedir. Sadece 2011 yılında yeni yaratılan dijital içerik, şimdiye kadar yazılmış² tüm kitaplarda bulunandan birkaç milyon kat daha fazladır. OECD rakamları, internet trafiğinin geçtiğimiz on yıl içinde %13,000 arttığını ve 2008-2011 yılları arasında üretilmiş olan dijital içeriğin ise bugüne kadar kaydedilen tüm yazılı tarihten fazla olduğunu göstermektedir³.

2013 Eylül ayı sonunda Utah'da (Amerika Birleşik Devletleri) Ulusal Güvenlik Ajansı'na (NSA) ait 12 exabaytlık (12,000 petabayt) bilgi depolama kapasitesine sahip yeni bir veri merkezi açılacaktır. Bunu daha anlaşılır kılmak için örnek vermek gerekirse, herhangi bir dilde bugüne kadar yazılmış tüm kitapların saklanması için sadece 400 terabayta ihtiyaç duyulmaktadır ve 1 petabayt içinde 1,000 terabayt bulunur. Bu NSA'nın Utah'daki yeni merkezindeki depolama kapasitesinin (%0.0033) %1'inden daha azını oluşturmaktadır.

IFLA Eğilim Raporu Nedir?

Saf bilgi hacmi ve bilginin çevrimiçi olarak oluşturduğu hız IFLA Eğilim Raporu'nun odak noktalarını oluşturmaktadır. IFLA Eğilim Raporu, yeni bilgi ortamımızda ortaya çıkan eğilimleri keşfetmek ve tartışmak üzere farklı disiplinlerden gelen uzman ve paydaşlarla 12 ay boyunca yapılan görüşmelerin sonucu ortaya çıkmıştır. Söz konusu rapor durağan olmaktan ziyade ifla.org'da yer alan eğilimlere katkıda bulunan kütüphane ve bilgi profesyonellerine yönelik bir dizi dinamik ve gelişen çevrimiçi kaynaktan oluşmaktadır. Çevrimiçi platformda halihazırda mevcut eğilim raporları, uzman raporları ve tartışma özetlerine ilişkin kaynakça ve literatür değerlendirmesi dahil olmak üzere kütüphanelerin kullanımı, paylaşımı ve üzerine ekleme yapımları için derinlemesine veri mevcuttur.

*** Kişisel yetkinlik çerçevesinde yorumlama.

¹ Uluslararası Veri Şirketi (2011). 'The 2011 digital universe study: Extracting value from chaos' <http://www.emc.com/collateral/demos/microsites/emc-digital-universe-2011/index.htm>

² Devolving (2011). *Gerçek, yalanlar ve internet: Gençlerin dijital akıcılığı konusunda rapor* s. 12

³ Dünya Ekonomi Forumu (2012). *Global information technology report: Living in a hyper-connected world*. S.59. http://www3.weforum.org/Global_IT_Report_2012.pdf

IFLA Eğilim Raporu, küresel bilgi ortamında; bilgiye, eğitime, mahremiyete, sivil katılıma ve teknolojik değişime erişimi genişletecek üst düzey beş eğilim belirlemektedir. Rapor, yeni dijital paradigmayı tanımlayan mevcut ve gelecekteki muhtemel eğilimleri tanımlarken, kütüphanelerin geleceğine ilişkin öngöründe bulunmamaktadır.

Bu siz kütüphanecilerden beklenmektedir. Belki de, bugünlerde karşılaşılan en önemli problem mesleğin değişen bilgi ortamına nasıl uyum sağlayıp gelişebileceğidir.

IFLA Eğilim Raporu'na Nasıl Müdahil Olabilirsiniz?

IFLA Eğilim Raporu'nun ve web platformunun oluşturulması tartışmanın sadece başlangıcıdır. Bugüne kadar IFLA, bilgi ortamındaki eğilimlere ilişkin görüşlerini almak üzere kütüphane dünyasının dışındaki uzmanlarla da görüşmelerde bulunmuştur.

Şimdi sıra sizde!

Önümüzdeki 12 ayda, dünya üzerinde IFLA üyeleri ile Eğilim Raporu'nu tanıtmak ve rapora ekleme yapmak üzere yakından iletişim içinde olacağız. IFLA üyelerine, bölgelerindeki en fazla öne çıkan bilgi eğilimlerini belirlemek ve tartışmak üzere kendi çalıştaylarını, tartışma gruplarını, seminerlerini ve diğer faaliyetlerini gerçekleştirilmeleri konusunda yardımcı olacağız. Dünya üzerindeki kütüphanelere yönelik tartışmaları çevrimiçi olarak devam ettirmek için, bu bölgesel tartışmalardan gelen çıktılarını çevrimiçi platformda devam ettiğini görmek istiyoruz. Eğilim Raporu'nun değişimini izlemek üzere ifla.org'a giriş yapınız ve bir sonraki bölümü yazınız!

Bilgi Ortamınızı Değiştirecek Beş Kilit Eğilim

1.EĞİLİM: YENİ TEKNOLOJİLER BİLGİYE ERİŞİMİ OLANIN OLANAKLARINI HEM GENİŞLETECEK HEM DE SINIRLAYACAKTIR

Şimdiye kadar genişlemekte olan dijital evren, dijital araçlarla temel okuma ve yetkinlik gibi bilgi okuryazarlık becerilerine daha yüksek bir değer getirecektir. Bu becerilere sahip olmayanlar büyümekte olan bir dizi alana dahil olma konusunda engellerle karşılaşacaklardır. Yeni çevrimiçi iş modellerinin doğası, gelecekte bilgiyi tamamıyla başarılı bir şekilde sahiplenen, bilgiden faydalanan, bilgiyi paylaşan veya bilgiye erişenleri ağırlıklı olarak etkileyecektir.

2.EĞİLİM: ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİM KÜRESEL ÖĞRENMEYİ DEMOKRATİKLEŞTİRECEK VE SEKTEYE UĞRATACTIR

Çevrimiçi eğitim kaynaklarındaki hızlı küresel gelişim, öğrenim fırsatlarını daha yaygın, ucuz ve erişilebilir kılacaktır. Yaşam boyu öğrenmeye verilen değer artacak ve yaygın ve örgün öğretim daha fazla tanınacaktır.

3.EĞİLİM: MAHRETMİYETİN SINIRLARI VE VERİNİN KORUNMASI YENİDEN TANIMLANACAKTIR

İletişim verisini izleme ve filtrelemeye ilişkin karmaşık yöntemler söz konusu bireylerin daha ucuz ve kolay bir şekilde izlenmesini sağlarken hükümetler ve şirketlerin kontrolünde bulunan

veri setlerinin genişletilmesi bireylerin ileri düzey profilinin çıkarılmasını destekleyecektir. Çevrimiçi dünyada bireysel mahremiyet ve güvene yönelik olarak ciddi sonuçlar ortaya çıkabilir.

4.EĞİLİM: HİPER-BAĞLANTILI TOPLUMLAR YENİ SESLERİ VE GRUPLARI DİNLEYECEK VE ONLARI GÜÇLENDİRECEKTİR

Hiper-bağlantılı toplumlarda; toplu eyleme yönelik, yeni seslerin yükselmesini mümkün kılan ve geleneksel siyasi partilerin hesabına tek politikalı hareketlerin büyümesini teşvik eden daha fazla fırsat yaratılmaktadır. Açık hükümet girişimleri ve kamu sektörü verilerine erişim, daha fazla şeffaflık ve vatandaş odaklı kamu hizmetlerinin sağlanmasına yol açacaktır.

5.EĞİLİM: KÜRESEL BİLGİ EKONOMİSİ YENİ TEKNOLOJİLER TARAFINDAN DÖNÜŞTÜRÜLECEKTİR

Hiper-bağlantılı mobil cihazlar, cihazlardaki ağ bağlantılı sensörler ve altyapı, 3D baskı ve çeviri teknolojileri küresel bilgi ekonomisini dönüştüreceklerdir. Birçok sektördeki mevcut iş modelleri, insanların yaşamlarında daha sonra herhangi bir yerden ekonomik anlamda aktif kalmalarına yardımcı olan yenilikçi cihazlar tarafından tetiklenen yaratıcı yıkımı yaşayacaklardır.

DİJİTAL EĞİLİMLER ÇARPIŞMA İÇİN YOLDA

IFLA Eğilim Raporu, küresel bilgi ortamını şekillendiren beş üst düzey eğilim belirlemektedir. Eğilimler hızla gelişmekte ve dünya genelindeki kütüphanelerin üstlendiği rol ve sağladığı hizmetlere etki edecek şekilde birbiriyle çarpışmak üzere yola devam etmektedir. Kütüphaneniz aşağıdaki senaryolarda yoluna ne şekilde devam edecektir?

Yeni teknolojilerin yükselişiyle mahremiyetin sonu mu geliyor?

Yeni teknolojiler küresel bilgi ekonomisini dönüştürmektedir. Ancak her yeni nesil kitap, uygulama, veritabanı, mobil araçlar ve şimdi de giyilebilir teknolojiler mahremiyetin ve verinin korunmasının sınırlarını ve kütüphanelerde idaresine yönelik sorumlulukları yeniden tanımlamaktadır.

“Günümüzde verinin toplanması İnternet ile sınırlı değildir: “Gerçek” dünyada da alışverişten seyahate, çalışmaya, vb. her alanda veri toplanmaktadır...Eğer bu teknolojiye bırakıldıysa, geriye dönüşü olmayan noktayı geçmişiz demektir. Günümüzde basit bir şekilde herhangi bir kişinin günlük yaşamında görüntü tanıma, cep telefonu, kredi kartı ve internet kullanımı ile takip edilmesi teknik olarak mümkündür” [Dr. Olivier Crepin-Leblond–Internet Corporation for Assigned names and numbers (ICAnn) At-large Advisory Committee (ALAC) Başkanı].

Kütüphanelerde e-ödünç verme ve kişisel veriye ilişkin hazine kaynağı

Günümüzde sadece okuduğunuz bir e-kitap ile hakkınızda pek çok şey ortaya çıkarılabilir: Bir bölümü ne kadar sürede bitirdiğiniz, en çok sevdiğiniz bölümler, okuma hızınız ve tutarlılığınız

ve daha sonra hangi kitabı ödünç veya satın alacağınız gibi. Bu tür veriler, gittikçe artarak ‘bilgi madenciliği’ üzerine yapılandırılan bir ekonomide yayıncılar, dağıtıcılar ve yazarlar için çok büyük bir değer taşımaktadır.

Platformlar [Facebook, YouTube veya Second Life gibi], *herhangi bir kullanıcıya, içeriğin satılan olmadığı üretim araçlarının kullanılmasının olduğu “birleştirmeye hazır” alanları sağlayan sanal gerçeklik (bulunmayan) sahipleri gibi hareket etmektedir. Web 2.0, kitlelere üretim yollarını dağıtır gibi görünse de ekonomik kazanımlar çok azı için mevcuttur...*” [Divina Frau-Meigs – Profesör, Université Sorbonne nouvelle].

Kullanıcılarına-ödünç verme kaynaklarını ve abonelikler yoluyla diğer dijital içeriğe erişim sağlayan kütüphaneler değerli kişisel verilere sahiptir. Kütüphanelerin kullanıcılarının verilerini korumada hangi sorumlulukları bulunmaktadır? Eğer kütüphaneler erişime yönelik tek yolsa, içerik oluşturanlar ve dağıtıcılar kütüphane kullanıcılarının kişisel verilerini istismar edebilirler. Bu durumda kütüphaneler, yeni bilgi madenciliği yapan iş modelinin bir parçası haline mi gelmişlerdir?

“Lütfen giyilebilir teknolojinizi kapatınız”

Mahremiyetin sınırları daha ileri bir düzeyde mobil ve giyilebilir teknoloji tarafından yeniden tanımlanmaktadır. Cisco’nun 2011-2016⁴ yıllarını kapsayan Küresel Mobil Veri Trafik Öngörü Raporu’na göre 2016 yılı itibariyle internet bağlantısı olan 10 milyardan fazla mobil cihaz olacaktır. Bu durum mobil veri trafiğinde Ortadoğu ve Afrika’da %104 oranında bir artış yaratacaktır (%104’lük artışı sırasıyla %84 ve %83 ile Asya ve Doğu Avrupa takip edecektir).

Google Glass (Google Gözlük) ve bundan sonraki giyilebilir bilgisayar nesli, dışarıyı izleyen kamerasıyla her zaman açık bir bilgisayar şeklinde ufukta görünmektedir. Google Glass takmış halde kütüphanede dolaşan bir kullanıcı diğer kütüphane kullanıcılarını gözetim altına alır gibidir. Kütüphaneler, mahremiyetin sınırlarını zorlayan-ki bu sınırlar yok da edilebilir- yeni teknolojilere nasıl cevap vermelidir? Kütüphaneler toplumun tümünün yararına kendilerini ‘güvenli’ yerler olarak konumlandırmaktadırlar- peki bu durum Google Glass binaya girdikten sonra korunabilecek midir? Yeni teknolojiyi hevesle benimseyenler mahremiyet konusuna hiç önem veriyor mu acaba?

Çevrimiçi eğitimde altın bilgi madeni

Çevrimiçi Eğitim ve Açık Kitleli Çevrimiçi Kurslar (MOOCs) da verinin korunması ve mahremiyet üzerinde etkili olacaktır. Çevrimiçi eğitim alan öğrenciler tarafından üretilen veriler nasıl kullanılmakta ve korunmaktadır? Uzun süreden bu yana test sonuçları, kurstaki ilerleme ve kişisel veriler bir öğrencinin akranlarına nispeten gelişimini göstermek ve kurs modüllerini geliştirmek üzere eğitimciler için faydalı araçlar olmuştur. Ancak küresel bilgi ortamında bu verilere başka kimler erişmektedir?

⁴ Cisco Görsel Ağ Koruma Endeksi (2013). Küresel mobil veri trafiği öngörü güncellemesi, 2012-2017. s. 3.

Artık birçok öğrenci sorularına cevap bulabilmek amacıyla arama motorlarından faydalanıyor, arama alışkanlıkları öğrencilerin elde ettiği veriyi nasıl etkiliyor? İhtiyaç duydukları bilginin hepsi bu mu? Bu algoritmalar geliştirilmiş ve özel şirketler tarafından sahiplenilmiştir ve öncelikle reklam gelirini artırmak üzere tasarlanmışlardır. Peki bu hususlar kütüphaneciler ve eğitimcilerle yönelik hangi konuları gündeme getirmektedirler?

Algoritma tüm cevaplara sahip, peki o zaman kütüphane nedir?

Yakın bir zamandaki Oxford İnternet Araştırması şunu tespit etmiştir; “İnternet hizmetlerini sağlayan kişilere olan güven”, gazeteler, şirketler ve hükümet dahil olmak üzere diğer temel kurumlara duyulan güvenin üstüne çıkmaktadır⁵. Ancak otomatik arama teknolojileri, arama alışkanlıklarımız, dilimize ve coğrafi yerleşimimize dayalı olarak bize sunulan bilginin aralığını ve çeşitliliğini sınırladığında arama motorları tarafından sağlanan sonuçlara gerçekten güvenilebilir mi? Kütüphaneler ve eğitimciler öğrenci ve kullanıcılara sadece aradıkları algoritmanın söylediği birleştirilmiş verilerine ilişkin bilgiyi değil de ihtiyaç duydukları bilgiye erişimlerini nasıl sağlayabilir?

“Şansa” nasıl fırsat verebiliriz? Ani durumlar karşısında başarılı olan toplulukları nasıl oluşturabiliriz? [Louis Zacharilla – Ortak kurucu, Global Intelligent Community forum].

Ve eğer bilgi aramaya ilişkin birincil araç özel mülkiyete ait algoritma ise kütüphaneler buna nasıl müdahil olur? Rekabet eden bir algoritma mı oluşturulmalı? Kullanıcıların mevcut arama teknolojileri tarafından sağlanan en otoriter bilgilere erişimlerini sağlayabilmek için kütüphaneler dijital okuryazarlık becerilerinin oluşturulmasına mı odaklanmalı? Eğer hakim arama modu algoritma tabanlı ise o zaman kütüphaneler, tesadüfen keşfedilmiş buluşlara yönelik nasıl bir araç olabilir?

Eğitim küreselleşiyor ve mobil hale geliyor...ancak dokunsallığını ve yerelliğini kaybediyor mu?

Gelişmekte olan ülkelere mobil araçların artarak girişiyle teknolojik engeller hızla ortadan kalkmaktadır. Bugün dünya genelinde 2.4 milyardan fazla İnternet kullanıcısı bulunmaktadır⁶. 2015 yılı itibariyle sadece Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin’in 1.2 milyar İnternet kullanıcısı olacaktır⁷. Mobil teknolojiler eğitimciler için ilginç sorular ortaya çıkarırken, Çevrimiçi Eğitim ve Açık Kitlesel Çevrimiçi Kursların (MOOC) yükselişini ve küresel sınıfta açık erişimi kolaylaştırmaktadır. Mobil teknolojiler öğrencilerin yeni eğitim yöntemlerini kavrayabilecekleri tek veya en etkili yol mu olacaktır? Eğitim kaynakları küreselleştikçe ve açık erişim haline geldikçe yerel içerik üretimini nasıl koruruz? Kenya’daki öğrencilerin Çevrimiçi Eğitim ve Açık Kitlesel Çevrimiçi Kurslara ve yerel içeriği veya başlıca AB, ABD ve UK içeriklerini kapsayan açık eğitim kaynaklarına erişimleri olacak mıdır? Bunun kültürel kimlik üzerinde ne tür etkileri olabilir?

⁵ Oxford İnternet Araştırmaları (2011). Artık İnternete olan güven diğer temel kuruluşlara olan güveni geçmektedir. s. 47 <http://microsites.oil.ox.ac.uk/oxis/blog/2010/trust-internet-now-exceeds-trust-other-major-institutions>

⁶ İnternet Dünya İstatistikleri (2012). Kullanım ve nüfus istatistikleri <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>

⁷ Boston Danışmanlık Grubu (2010). Yeni ortaya çıkan piyasa şehirlerinde galibiyet. s. 17 <http://www.bcg.co.jp/documents/file60078.pdf>

Bilgisayar (makine) çevirmendir

Otomatik bilgisayar çevirilerindeki gelişmeler birbirimizle olan iletişim şeklimizi değiştirmekte ve dilin önündeki engelleri ortadan kaldırmaktadır. Yerel eğitsel içeriğin sınırlı olduğu bölgelerdeki öğrenciler denizaşırı yerlerden çevirisi yapılmış materyallere erişebileceklerdir. Araştırmacılar ve kullanıcılar bugüne kadar yazılmış olan herhangi bir kitabı, makaleyi, çevrimiçi bloğu kendi dillerinde okuyabileceklerdir. Toplumlar arasında dil sınırları yok oldukça, yeni yaratıcı ortaklık ve iş modelleri ortaya çıkacaktır. Otomatik olarak bilgisayar tarafından yapılan çeviri bizim iletişim kurma şeklimizi değiştirecektir ancak anlayışımızı arttıracak mıdır? Kültürel bağlamda fayda sağlanmaksızın bilgisayarlar tarafından yapılan çevirileri kullanmanın kültürel etkisi ne olacaktır?

Otomatik olarak yapılan çeviriler mevcut iş modellerini ve düzenleyici çerçeveleri zora sokacaktır. Herhangi bir çalışmayı otomatik bir çevirici vasıtasıyla yürütebilirseniz bunun yayın üzerine ne tür bir etkisi olabilir? Sınırları olmayan bir iletişim ortamında ne tür yeni iş modelleri ortaya çıkacaktır?

Gözetim toplumunda yeni seslerin ve grupların ortaya çıkması

Otomatik olarak çeviri yapan bilgisayarlar dil engellerini ortadan kaldırdıkça dünya genelinde yeni sesler ve gruplar birbiriyle bağlantılı hale gelmektedir. Mobil teknolojinin, çevrimiçi erişimin ve küresel medyanın birbiriyle yakınlaşması yeni internet hareketlerini güçlendirmiştir. Bu hareketler ABD'deki Çevrimiçi Korsanlığı Durdurma Yasası (SOPA), AB'deki Sahteciliğe Karşı Ticaret Anlaşması (ACTA) ve aynı zamanda Arap Baharı'nın ortaya çıkışına karşı yürütülen başarılı kampanyalara yansımıştır.

Bu teknolojiler aynı zamanda yıkıcı sonuçlar elde etmek, aşırı ideolojileri ve anonim ve/veya kitle kaynaklı suç faaliyetlerinin organizasyonunu teşvik etmek için kullanılabilir. Farklı aktörlerin bilgiyi nasıl paylaşabileceklerini ve kontrol edebileceklerini belirlemek üzere hükümetler tarafından ne ölçüde teknik veya düzenleyici yapılar uygulamalıdır? Kamu çıkarını korumak üzere nereye kadar bilgi gözetimi sağlanmalıdır? Taban aktivizm hareketleri hiçbir şeyin özel kalmadığı toplum içinde etkili olabilir mi? Dünya genelindeki hükümetler hatta demokratik olarak görünenler dahi aşırı, suç unsuru taşıyan, hassas olan veya diğer şekilde “ahlak dışı” olarak görülen bilgilere çevrimiçi erişimi filtrelemek için adımlar atmaktadır. Kütüphaneler geçmişte devlet sansürcülüğüne karşı çıkmışlardır - bizim internet sansürcülüğüne gösterdiğimiz tepki yeterli olmuş mudur? Eğer filtreleme standart bir devlet uygulaması haline geliyorsa bu durum dijital tarihimizi yeterli düzeyde bir araya toplayacak ve koruyacak olan kütüphanelerimiz üzerinde ne tür bir etki yaratabilir?

“Bit Rot (Bilgi Parçacıklarının Bozulması) hakkında ne yapıyorsunuz?”

Küresel bilgi ortamı kırılğan bir ortamdır. Teknolojik değişimin muhteşem hızı, bilgi yollarını, eski formatların benzerleri, modası geçmiş yazılımlar, kırık URL'ler, bozuk web siteleri ve zarar görmüş dosyalar ile kirletilmesine bırakmıştır.

“En küçük bilgi parçalarını’ saklamanın olanaklılığına karşılık, bunların anlamlarını kaybetmeleri ve sonunda bozulmaları konusunda gerçekten endişe duyuyorum. Bu, binlerce yıl biriktirdiğiniz bir çanta dolusu bilgi parçacığınız olduğu halde ne anlama geldiğini bilmemeniz demek oluyor. Çünkü bunları yorumlamak için gerekli yazılım artık mevcut değil veya artık çalıştırılmıyor ya da çalıştırabileceğiniz bir platform yok. Bu ciddi bir sorun ve bizim bunu çözmemiz gerekir.” [Vint Cerf – Baş Evangelist, Google].

Dijital mirasımızı korumak dünya genelindeki kütüphaneler ve arşivler için bir önceliktir. Bilgi seli içinde tarihsel ve kültürel öneme sahip dijital içeriği belirlemek ve yakalamak kütüphaneler için zorluklardan bir tanesidir. Dijital içerik konusunda telif hakkı sınırlamaları, formatın kullanılamaz hale gelmesi ve teknolojik kapasite eksikliği ise diğer zorluklar arasında yer almaktadır. Web harmanlama ve tarama algoritmaları gibi otomasyona dayalı teknolojiler, dijital çıktılarımızı tanımlamak ve kayıt altına almak için artan bir şekilde kütüphaneler tarafından kullanılmaktadır. Küratörlük ve korumayı algoritmalara çevirirken ne kaybettik?

Yeni teknolojiler tarafından zorlanan bir bilgi zinciri

Geleneksel “yazarlık” ve “sahiplik” kavramları yeni bilgi ortamında bozulmuşlardır. Yeni dijital içerik eşi benzeri görülmemiş bir hızda, çok kaynaklı, bilgisayar tarafından üretilen, bireyler tarafından üretildiği gibi re-mix edilerek de oluşturulmaktadır. Yazarının markalaşmasına etki eden, “sahiplik” nosyonunu sorgulayan biçimde kolaylıkla paylaşılıp, dağıtılabilir.

Yeni teknolojiler, yeni rekabet kaynaklarını ve yeni erişim modellerini kolaylaştırırken, geleneksel bilgi zincirini (yaratımcı, yayıncı, dağıtıcı, perakendeci, kütüphane, okuyucu) ciddi biçimde değiştirmiş, kurulu işletme modellerini ve hukuki çerçeveleri zorlamıştır. Değişen bilgi zincirinden en fazla kim faydalanacak? Ve yeni küresel ekonomide gelişen bilgi zincirini desteklemek üzere hukuki çerçevelerimiz ne şekilde adapte olacak?

Yeni teknolojiler küresel ekonomiyi dönüştürecek fakat kim bundan fayda sağlayacak

Yeni teknolojilerin sadece gelişmekte olan ülkeler için değil ama bir dizi sosyal ve ekonomik gruplar için, dünya genelinde bilgiye erişimi eşitlemeye çalıştığı son derece aşikardır. Teknoloji genç girişimcilerin küresel bir izleyici kitlesine ulaşmalarını mümkün kılar. Yeni yaratım ve dağıtım modelleri mevcut bilgi zincirini derinden sarsmaktadır. Yaşlılar, görme engelliler, yeni göçmenler ve ekonomik anlamda dezavantajlı kişilere yönelik olarak erişim engelleri azaltılabilir. Dünya neye benzeyecek? Ve yeni nesil teknolojiler, yeni kullanıcıların potansiyellerini şekillendirinceye kadar, düzenlenmeden kalacak mıdır?

“Önümüzdeki beş yıl içinde Batılı işletmeler, başarılı bir şekilde bir sonraki milyar dolarlık şirketleri kuracak genç Afrikalı girişimciler ile rekabet ediyor olacak.” [Marième Jamme - Ceo, Spot One Global Solutions].

Bir sonraki 1 milyar internet kullanıcısının deneyimleri ve bilgisi, değişen eğitim, sosyal ve hukuki modeller tarafından nasıl etkilenecek? İhtiyaç duydukları içeriğe erişimleri olacak mıdır?

Yeni teknolojilerin aşırı düzenlemeye karşı savunmasızlığı

Tarih boyunca hükümetler bilginin akışını kendi sınırları içerisinde düzenlemişlerdir. Her yeni teknolojinin doğuşuyla, mevcut iş modellerinin ihtiyaçları doğrultusunda fayda ve sınırları şekillendirmek üzere fikr-i mülkiyet reformu başlatılmıştır:

“Gelecek, içerik oluşturulması açısından ve hem yaratımcıların hem de içeriği kullanmak ve paylaşmak isteyenlerin hakları bakımından yarış içinde olacaktır. Risk şudur: Geleceğe, çıkarları etkin şekilde dengeleyen yeni çözümleri bulurken aynı zamanda bilgiye erişim ve bilgiyi paylaşımına saygı gösteren ana karakterlerle oyunu oynama şansı verilmeyecektir. Çünkü yarışmanın gerçekleştiği sahne, günümüzde dağıtıcıları temsil eden çıkar grupları ve yanlarına çok yoğun ve pahalı lobicilik faaliyeti yaparak çektikleri hükümetler tarafından güçlü bir şekilde hakimiyet altındadır.” [Anriette Esterhuysen-CEO, Association for Progressive Communications (APC)].

Bilgiye erişimi yöneten mevcut çerçeveler hızlı bir şekilde, çevrimiçi dağıtım ve paylaşım tarafından kolaylaştırılan teknolojik değişim ve değişen “sahiplik” kavramlarının hızı karşısında geride kalmaktadır. Telif hakkına ilişkin mevcut nosyonlar yeni bilgi ortamında geçersiz midir? Yaratıcısına saygı duymayı güvence altına alırken, içeriğe yönelik inovasyon ve erişimi nasıl teşvik edebiliriz? Ve “herhangi bir zaman, yer veya bir cihazda erişim”, kütüphanelerin fiziksel yerler olarak nihai hasara uğramaları anlamında, fiziksel sahiplik kavramını baltalayacak mı?

EĞİLİM 1

Sürekli genişlemekte olan dijital evren, dijital araçlarla temel okuma ve yetkinlik gibi bilgi okuryazarlık becerilerine daha yüksek bir değer katacaktır. Bu becerilere sahip olmayanlar büyümekte olan bir dizi alana dahil olma konusunda engellerle karşılaşacaklardır. Yeni çevrimiçi iş modellerinin doğası; gelecekte bilgiyi tamamıyla başarılı bir şekilde sahiplenen, bilgiden faydalanan, bilgiyi paylaşan veya bilgiye erişenleri ağırlıklı olarak etkileyecektir.

OLASI GELİŞMELER

Süregelen dijital içerik ve bilgi seçimi patlaması; çeşitli sosyal, politik, ticari ve bazen radikal gündemler tarafından etkilenen içerikten güvenilir bilgiyi ayırt etmeye yarayan araçlar olarak, bilgi okuryazarlığı becerilerinin önemini artırmaktadır.

Gerilim fikr-i mülkiyet hakları ve teknolojik inovasyonların üzerinde artmaya devam etmektedir. Bilgi kullanımının yeni örüntülerini yansıtmak, yaratıcılığı ve ekonomik sürdürülebilirliği desteklemek üzere adaptasyonlara ihtiyaç vardır.

Hiper-bağlantılı bir dünyada, bilgiye erişim, sağlık, eğitim ve istihdam kaynaklarının ve aynı zamanda sosyal, politik ve ekonomik özgürlüklerin kapısı haline gelmektedir. Gelişmekte olan ülkelerdeki bir milyar yeni internet kullanıcısı çevrimiçi dünyanın peyzajını değiştirmektedir. Ancak, okuma ve dijital okuryazarlık becerilerindeki eksiklikler, muhtemelen genişleyen bir dijital ayırım ve küresel eşitsizliklere yol açarak çevrimiçi kaynaklara erişime

engel olmaya devam etmektedir.

Daha geniş profildeki cihazlarla dijital içerik ve ürünler mobil erişim, bir lokasyondaki içeriğe statik haklarla erişilen geleneksel sahiplik kavramını zayıflatmaktadır.

Açık ve uluslararası erişilebilir bir bilgi kaynağı olarak internetin kullanımı, kendi bilgi ortamları üzerinde kontrolü yaygınlaştırmayı isteyen hükümetler tarafından tehdit edilmektedir. Bu tür bir kontrol ulusla internetin derme çatmalığına yol açar.

Bilginin üreticileri ve tüketicileri arasındaki sınırlar gittikçe daha belirsizleştiğinden bilgi ve içeriğin sahipliğine ilişkin sorular daha karmaşık hale gelmektedir. Otomatik olarak bilgisayar süreçleri tarafından yaratılan içerik miktarındaki artış böylesi durumları daha fazla zorlaştırmaktadır.

Gönderilen kişisel veriler; kullanıcı tarafından üretilen içerikten para kazanmak için tasarlanmış birçok çevrimiçi hizmet sağlayıcının mevcut iş modellerini zorlanmaktadır. Gelecekteki iş modellerine ilişkin tartışma; kârın içerik yaratıcıları, araçlar ve kişisel verinin esas sahipleri arasında dağıtılıp dağıtılmaması konusu etrafında yoğunlaşmaktadır.

Tüketim, paylaşım, yaratım ve değişime yönelik kamu ilgisini güçlendiren yeni iş modelleri farklı platform ve cihazlarla geniş bir çapta içerik sunarken, telif hakkına sahip içeriğe erişimi engellemek için kullanılan teknik önlemlerin modası geçmektedir.

EĞİLİM 2

Çevrimiçi eğitim küresel öğrenmeyi demokratikleştirecek ve sekteye uğratacaktır

Çevrimiçi eğitim kaynaklarındaki hızlı küresel gelişim, öğrenim fırsatlarını daha yaygın, ucuz ve erişilebilir kılacaktır. Yaşam boyu öğrenmeye verilen değer artacak ve yaygın ve örgün öğretim daha fazla tanınacaktır.

OLASI GELİŞMELER

Çevrim-içi Açık Eğitim Kaynakları (OER), uyarlanabilir öğretim teknolojileri, Çevrimiçi Eğitim ve Açık Kitleli Çevrimiçi Kurslar (MOOCs) ve oyunlaştırılmış öğrenim yaklaşımları önümüzdeki on yılda küresel öğrenim manzarasını dönüştüreceklerdir.

Çevrimiçi dersler yakın zamanda, hali hazırda dünya genelinde üniversiteye gitmekte olan tüm öğrencilerden daha fazla kişiye hizmet veriyor olacaktır. Yeni dersler daha fazla bölümler arası, çok disiplinli özellik taşımaktadır.

Yetişkin yaşamları boyunca daha fazla insanın yeni beceri ve bilgi kazandığı küreselleşen ekonomide ve hızla değişen teknolojik ortamda, yaşam boyu öğrenmeye yönelik dijital fırsatlar giderek önemli hale gelmektedir.

Bilgi ve becerilerin oluşturulması için daha geniş stratejiler, formal olmayan ve gayri resmi öğrenim yollarının tanınmasını ve sertifikasyon düzeylerini artırmaktadır. Günlük yaşamda kazanılan beceriler ve deneyim daha fazla görünür ve değerli hale gelmektedir.

Bilginin daha kolay saptanabileceği ve elde edilebileceği bir ortamda gelecekteki eğitim yöntemleri, daha fazla bu bilginin nasıl yetkilendirileceğine ve kullanılacağına

odaklanmaktadır. Bilginin ezberlenmesi ise önemini yitirmeye devam etmektedir.

Çevrimiçi eğitim ile başlayan öğrenmenin geleneksel metotlarını yıkma dalgası, ciddi bir şekilde maliyetleri azaltarak ve daha geniş öğrenim fırsatlarına erişimi sağlayarak öğrencilere fayda sağlamaktadır.

Gelecekteki eğitim pazarı, Google, Facebook ve Amazon gibi şirketlerin iş modellerini yönlendiren ağın etkileri ile şekillenmektedir. Eğer içerik üreticileri, geniş bir yelpazede içerik sunan popüler yeni tüketici platformları ile başarılı bir şekilde yakından ilgilenmeye başarlarsa, kurulu eğitim sağlayıcıları zayıflatılma riskini alıyor demektir.

MOOC'ların kapsamlı bir şekilde benimsenmesi, akran öğrenimi, ağların mentorluğu, ortak çalışma, işbirliği ve gayri resmi desteğe yönelik bir platform sunan arabulucuların katma değerini artırmaktadır. Bu değişim hem çevrimiçi hem de yüz-yüze yöntemler için geçerlidir.

Bilimsel yayıncılığa açık erişim, bilim insanlarının birbirlerinin buluşlarını paylaşma ve üzerine eklemeye yapmalarına yardımcı olarak milyonlarca hakemli makaleyi küresel boyutta erişilebilir kılmaktadır. Sağlık, altyapı ve ticaret alanındaki inovasyonlar bunların işbirliğinden ortaya çıkmaktadır.

Çevrimiçi kaynaklar ve uyarlanabilir öğretim yöntemleri, her öğrencinin öğrenim deneyimini kişiye özgün hale getirilmesi için dijital araçların insan desteği ile birleştirilmesiyle okul sınıflarını dönüştürmektedir.

EĞİLİM 3

Mahremiyetin Sınırları ve Verinin Korunması Yeniden Tanımlanacaktır

İletişim verisini izleme ve filitrelemeye ilişkin karmaşık yöntemler bireylerin daha ucuz ve kolay bir şekilde izlenmesini sağlarken, hükümetler ve şirketlerin sahip olduğu veri kümelerinin genişletilmesi bu bireylerin ileri düzey profilinin çıkarılmasını destekleyecektir. Çevrimiçi dünyada bireysel mahremiyet ve güvene yönelik olarak ciddi sonuçlar ortaya çıkabilir.

OLASI GELİŞMELER

Hükümetler ve şirketler tarafından toplanan veri kümelerinin genişletilmesiyle bireylerin ve sosyal grupların ileri düzey profillerinin çıkarılmasına daha fazla olanak tanıyacaktır. Çok fazla kaynaktan gelen verinin işlenmesindeki kapasite artışı anonim bir bilginin belli bir kişi veya grup ile bağlantılandırılması fırsatını artırmaktadır.

Hükümetler, çeşitli platform ve cihazlardan vatandaşlarının faaliyetlerini takip etme ve iletişim veri ve üstverisini kitlesele olarak izleme yoluyla bilginin filtrelenmesini daha kolay ve ucuz bir yöntem olarak görmektedirler.

Ticari izleme ve takip, geleneksel fare tıklamayla takibin ve tarayıcı çerezlerin kullanımının yanı sıra duygusal ölçüm ve retina hareketi analizi ile izlemedeki kapsamlılık da karmaşık düzeylere ulaşmaktadır.

Farklı ulusal yönetmelikleri karşılarken uluslararası düzeyde küresel sınırsız bir interneti düzene koymanın zorlukları, çevrimiçi mahremiyet ve veri korumaya ilişkin tutarlı standartlar sunmayı zorlaştırmaya devam etmektedir.

Geliştirilmiş yasal önlemler olmadan hükümetler, iletişim verilerinden, ilgili üst veriden ve çevrimiçi faaliyet kayıtlarından feragat etmeleri için çok uluslu web şirketleri üzerindeki baskılarını artırmaktadırlar. Bu senaryo, yakın zamanda US PRISM programına ilişkin ihtilaf konusunda emsal oluşturmaktadır.

Bir kişinin çevrimiçi faaliyeti hakkında detaylı bilgiye dayalı olarak mal ve hizmetlerin ayrımcı şekilde fiyatlandırılması, kendi kişisel verilerine dayalı olarak şirketlerin farklı kişilere aynı ürün ve hizmetleri farklı fiyatlardan sunmasındaki artış ile paralel olarak yoğunlaşmaktadır.

Çevrimiçi dünyadaki güven düzeyi yerle bir olmakta veya ciddi ölçüde azalmaktadır. Birçok insan hali hazırda çok miktardaki kişisel bilgiyi sosyal ağlar veya çevrimiçi faaliyet izleme sistemleri vasıtasıyla çevrimiçi olarak paylaşmakta sakınca görmemektedir. Bu davranış, bireylerin faaliyetlerinin tam olarak ne ölçüde izlendiğini fark etmeye başlamasıyla değişmektedir.

Artan sayıdaki ticari çevrimiçi platformlar, mahremiyetin bir tercih nedeni olmaya başlaması üzerine hizmetlerinin içine kriptolama ve güvenliği dahil etmektedirler. Daha fazla mahremiyet unsuru içeren ve izlenmeyi kolaylaştıran çevrimiçi araçlar arasındaki rekabete rağmen birçok internet kullanıcısı güvenlik konusunda büyük bir endişe taşımadan etkileşimli ve kullanıcı dostu hizmetlerden yararlanmaya devam etmektedir.

Bilginin çevrimiçi olarak paylaşılması sonrasında bu bilgi üzerindeki kontrolün sağlanamadığı durumlarda, insanlar müdahil olma, yaratma ve iletişim kurma istekleri ile kalıcı bir dijital ayak izi bırakmanın risklerini dengelemelidirler.

EĞİLİM 4

Hiper-Bağlantılı Toplular Yeni Sesleri ve Grupları Dinleyecek ve Onları Güçlendirecektir
Hiper-bağlantılı toplumlarda; toplu eyleme yönelik, yeni seslerin yükselmesini mümkün kılan ve geleneksel siyasi partilerin hesabına tek politikalı hareketlerin büyümesini teşvik eden daha fazla fırsat gerçekleştirilmektedir. Açık hükümet girişimleri ve kamu sektörü verilerine erişim daha fazla şeffaflık ve vatandaş odaklı kamu hizmetlerinin sağlanmasına yol açacaktır.

OLASI GELİŞMELER

Dijital evrenin büyüklüğünün; içeriğinin gitgide farklı sosyal, politik ve ticari gündemlerle şekillenerek her yıl ikiye katlanacağı tahmin edilmektedir. Daha iyi bir iletişim ve toplu hareket yönlendirmesi sağlayan teknoloji, bireylerin güçlendirilmesi, sivil katılımın ve ticari hesap verebilirliğin artırılması gibi olumlu çıktıları desteklemeye devam etmektedir. Aynı teknolojinin kullanımıyla aynı zamanda siber suçluların, teröristlerin ve aşırı uçlu ağların

güçlenmesi gibi olumsuz çıktılar da ortaya çıkabilir.

Demokratik ülkeler; vatandaşları güçlendirmek, yolsuzluğu azaltmak ve yeni teknolojiler vasıtasıyla yönetimi kuvvetlendirmek üzere tasarlanmış açık devlet girişimlerinin akabinde daha fazla şeffaflıktan, kamu alanındaki veriden ve büyüyen bir hızdan faydalanmaktadır.

Seçmenler artan bir şekilde kendi değerlerini ve çıkarlarını destekleyen tek politikacı hareketler etrafında toplandıkça geleneksel siyasi partiler zayıflamaktadır. Tek bir temel etki sosyal, siyasi, nesnel ve coğrafi bölümlenmelerin birleştirilmesi olabilir.

Yaygın erişimli dijital kaynaklar, sağlığa, işe ve ilgili sosyal ağ bilgisine erişimi artırarak kadınların statüsünü dönüştürmektedir. Aynı kaynaklar; başka ülkelere politikaları ve politikacıları desteklemek veya suçlamak ya da diaspora ile göçmen toplulukları güçlendirmek için birçok vatandaşa yönelik küresel bir ses sunmaktadır.

Ticari lobiler ve siyasi elitler; tek politikacı hareketler etrafında kitle popüler duyarlılığını harekete geçirmede çevrimiçi aktivistlerin kullandığı başarılı yaklaşımları daha sistematik ve daha az organik yöntemler üzerinden benimserler.

Sanal benzetimli ortamların daha fazla kullanımı, insanlara, potansiyel fikirleri gerçek dünyada uygulamadan önce benzetimli ortamlarda test etmelerine olanak tanır. Sonuç olarak, seçmenler hangi partiyi destekleyecekleri kararını vermeden önce siyasi parti politikalarının olası sosyal ve ekonomik etkisini öngörebilirler. Aynı süreç hükümetlerin politika belirlemelerine de yardımcı olur.

Gelecekteki hükümetler sadece seçimler vasıtasıyla meşruiyet kazanmayacaklardır - aynı zamanda dijital teknolojiler tarafından desteklenmiş açık hükümet ve şeffaflık hedeflerini sağlama yetenekleri de temel yeni siyasi ve kurumsal güvenirlilik kaynakları haline gelebilir.

Açık hükümet verilerinin etkin kullanımı kamu sektöründe bilgi yönetim becerilerinin daha fazla profesyonelleşmesini gerektirir. Hükümetler tarafından artan bir şekilde dijitalleştirilen hizmetlerin dezavantajlı vatandaşların değişen hizmet ve platformları kullanmalarına yardım edebilen araçlara güvenmesini gerektirebilir.

Büyük veri, sağlık, sosyal bakım, çevre koruma ve iklim değişikliği dahil olmak üzere birçok alanda daha etkin bir şekilde kanıta dayalı politika yapmayı destekler.

EĞİLİM 5

Küresel Bilgi Ekonomisi Yeni Teknolojiler Tarafından Dönüştürülecektir

Hiper-bağlantılı mobil cihazlar, cihazlardaki ağ bağlantılı sensörler ve altyapı, 3B baskı ve dil-çeviri teknolojileri küresel bilgi ekonomisini dönüştürecekler. Birçok sanayideki mevcut iş modelleri yaratıcı yıkımı yaşayacaklardır, bu insanların yaşamları boyunca ve mekândan bağımsız olarak ekonomik anlamda aktif kalmalarına yardımcı olacak inovatif cihazların teşviki ile olacaktır.

OLASI GELİŞMELER

Mobil cihazlar, bilgi, içerik ve hizmetlere erişimde temel araçlar haline gelmiştir. Sonuç

olarak, yeni sosyal ve ekonomik gruplar, sağlık ve eğitim kaynaklarının yanı sıra e-devlet ve mali hizmetlere artırılmış erişim vasıtasıyla güçlendirilmişlerdir.

Yapay zekâdaki gelişmeler, gerçek zamanlı çok dilli ses çevirisini desteklemek üzere ağ tabanlı cihazlara konuşma tanımayı, bilgisayar tarafından yapılan çeviri ve konuşma sentezini birleştirmeye olanak tanımaktadır.

Dijital ozalit baskıdan kullanılabilir nesnelerin yaratılmasına ilişkin 3D baskı teknolojisinin kapasitesi, bilgiye erişim değerini dönüştürmekte ve küresel imalat sanayilerinde yaratıcı yıkımı tetiklemektedir.

Ses, retina hareketleri veya dokunma ile harekete geçirilen evden çalışma, ağ tabanlı tele sağlık ve tele bakım sistemleri, giyilebilir bilgisayar cihazları ve sezgisel kullanıcı ara yüzlerindeki ilerleme insanların ekonomik olarak daha uzun süre aktif kalmalarını yardımcı olmaktadır.

Bireyler ve işletmelerin dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar artan bir şekilde küresel bilgi ekonomisine katılmaları mümkün olmaktadır. Bu bağlantısallık, fiziksel yer ile ilgili bazı rekabetçi avantajların etkisini azaltmaktadır.

Gelişmekte olan ekonomilerden doğan rekabet, gelişmiş dünyada daha korumacı ekonomik politikalara ihtiyacı doğurmaktadır. Aşırı derecede karmaşık gereklilikler ve uyum yönetmelikleri daha yaygın hale gelmektedir.

2030 yılı itibariyle, dünyanın %70'nin şehirlerde yaşaması öngörülmektedir. Buna karşın insanların daha küçük toplumlara geri dönmeleri için hiper-bağlantısallığı kullanacakları olası bir uzun dönem eğilimi bulunmaktadır. Söz konusu bu yerleşimlerin ekonomik, sosyal ve kültürel kaderlerinin tekrar canlanması sonuç olarak ortaya çıkabilir.

Birçok gelişmekte olan ülke artan genç nüfustan faydalanırken gelişmiş dünya ülkelerinin çoğu yaşlanan iş gücünün ekonomik zorlukları ile karşılaşmaya devam etmektedir. Gelişmekte olan dünya şirketleri, hali hazırda küresel ekonominin en yüksek kâr alanlarını ellerinde bulunduran gelişmiş dünya işletmelerinin yerini almak için fırsatları artırmışlardır.

Cihazlarda, araçlarda ve altyapıda bulunan ağ tabanlı sensörlerin sayısı 2020 yılına gelindiğinde 50 milyara yaklaşıyor olacaktır. Bu “internetin nesnelere” kayıtlı veride büyük bir artışa yol açmaktadır. Bu çerçevede gelecekteki kamu hizmetleri ve veri tabanlı politika yapmaya ve aynı zamanda bireysel mahremiyete ilişkin yeni zorluklar söz konusudur.

2013 EĞİLİM RAPORU

EĞİLİM RAPORU'NUN OLUŞTURULMASI

Geçen yıl IFLA, farklı disiplinlerden (sosyal bilimler, ekonomistler, eğitim uzmanları, hukukçular ve teknologlar) geniş bir yelpazede yer alan uzman ve paydaşlardan gelecekteki bilgi ortamımızı etkileyecek üst düzey eğilimlerin belirlenmesi konusunda yardım istemiştir. Soldaki zaman çizelgesi Eğilim Raporu'nun oluşturulmasındaki kilit bileşenleri göstermektedir.

IFLA 2012 Kasım ayında, yeni ortaya çıkan eğilimler konusunda yakın zamandaki

çalışma ve raporları araştıran kapsamlı bir literatür taraması sipariş etmiş ve derlenen geniş çaplı bir kaynakça Ocak 2013’de Eğilim Raporu çevrimiçi platformunda sunulmuştur.

Şubat ayında on kilit uzmandan Mart ayında Mexico City’de yapılacak yuvarlak masa toplantısına katılmak üzere platformdaki materyallere dayalı bildirimler hazırlamaları istenmiştir. Yuvarlak masa toplantısında ortaya çıkan ek sorular Mayıs ayında bu uzman grup tarafından çevrimiçi forum vasıtasıyla tartışılmıştır ve Haziran ayında ise davetli uzmanların oluşturduğu daha geniş bir grubun katkısının alınması için tartışmaya açılmıştır.

Temmuz ayında en üst düzeydeki beş eğilime dikkat çeken bir *İçgörüler Belgesi* oluşturmak üzere tüm bu farklı unsurlar bir araya getirilmiştir. Derlenen rapor 2013’ün Ağustos ayında Singapur’daki IFLA Kongresi’nde tanıtılmıştır.

Temel amaç; durağan bir rapor oluşturmaktan ziyade dinamik ve evrilen bir dizi çevrimiçi kaynakla küresel kütüphane toplumu içinde gelecekteki öncelikler hakkında daha başka görüşme ve tartışmaları teşvik etmektir. Umarız sizler de çevrimiçi forum tartışmalarına katılarak ve ulusal düzeyde daha başka kilit soruları ele alarak devam etmekte olan bu projenin bir sonraki aşamasının parçası olabilirsiniz.

